Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.11.2026

Espoon lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien tarkistaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Metsola Maija
Turpeinen Jaakko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Toisen asteen koulutuksen johtaja Paavola Jussi

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1

hyväksyy liitteenä olevat Espoon lukiokoulutuksen muutokset opetussuunnitelmiin selostusosan mukaisesti:

- Poistetaan suomenkielisen ja englanninkielisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelman liitteistä luku 7.5 Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.
- Lisätään Espoon suomenkieliseen ja englanninkieliseen opetussuunnitelmaan paikalliset Opiskelijan oma äidinkieli -oppiaineet sekä niihin paikalliset opintojaksot.
- Kirjataan opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi luvun 7.5 mukaisina koskemaan uusia Opiskelijan oma äidinkieli -oppiaineita.
- Hyväksytään opetussuunnitelmiin laaja-alaisen osaamisen kuvaukset yllä esitetyissä oppiaineissa ja opintojaksoissa.

Muutokset otetaan käyttöön heti.

2

merkitsee tiedoksi Luvun 2.2 Arvoperusta tarkistamisen englanninkieliseen opetussuunnitelmaan samansisältöisenä kuin suomenkielisessä opetussuunnitelmassa (06.05.2026 § 103).

Muutokset otetaan käyttöön 1.8.2027.

Käsittely

Päätös

Selostus

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Opiskelijan oman äidinkielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana.

Opiskelijan oman äidinkielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan.
(Lukion opetussuunnitelman perusteet, 2019.)

Lukion opetussuunnitelman perusteissa (2019) opiskelijan oman äidinkielen opinnot ovat lukiokoulutusta täydentäviä opintoja. Opiskelija saa näistä opinnoista erillisen todistuksen eivätkä ne kerrytä opiskelijan opintopistekertymää.

Opetushallituksen mukaan koulutuksen järjestäjä voi tarjota näitä opintojaksoja joko lukiokoulutusta täydentävinä opintoina tai valinnaisina opintoina.

Päätösehdotuksessa esitetään, että oman äidinkielen opintoja järjestetään jatkossa valinnaisina opintoina.

Esityksessä Espoon kaupungin suomenkielisten lukioiden opetussuunnitelmaa muutetaan siten, että liitteistä poistetaan luku *7.5 Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi*. Opetussuunnitelmaan lisätään paikalliset oppiaineet Opiskelijan oma äidinkieli (kielen nimi) sekä niiden paikalliset opintojaksot.

Opetussuunnitelmaan lisättävät opiskelijan oman äidinkielen kielet ovat albania, arabia, englanti, espanja, farsi/dari, hindi, italia, kurdi, mandariinikiina, puola, portugali, saksa, somali, thai, turkki, unkari, venäjä, viro ja vietnam. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi kirjataan nykyisen opiskelijan omaa äidinkieltä käsittelevän luvun 7.5 mukaisina koskemaan uusia oppiaineita. Oppiaineisiin lisätään laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ja opintojaksoihin laaja-alaista osaamista koskevat tavoitteet. Muutokset tehdään samansisältöisinä myös Espoon kaupungin englanninkielisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan.

Muutosten myötä opiskelijan oman äidinkielen opinnot rinnastuvat muihin paikallisiin valinnaisiin opintoihin, joista opiskelija saa opintopisteitä lukion oppimäärän suorittamiseksi. Paikallisia opintoja lukioissa on paljon erilaisia niin lukion oppiaineissa kuin muussakin lukiokoulutuksen tavoitteita tukevassa opiskelussa. Opiskelija voi saada osaamistaan tunnistetuksi ja tunnustetuksi esimerkiksi korkeakoulukursseista, ammattimaisesta harrastustoiminnastaan, yrittäjyysopinnoista, kielikursseista, vaihto-opiskelusta, autokoulusta, maanpuolustuskursseista tai ensiapukursseista. Esitetty muutos tukee opiskelijoiden yhdenvertaista kohtelua osaamisen tunnustamisessa.

Opiskelijan oman äidinkielen todistusmerkinnöissä noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Opiskelijan oman äidinkielen opintotarjotin on Espoon kaupungin lukioiden yhteinen ja sitä hallinnoidaan keskitetysti lukiokoulutuksesta. Opintotarjontaa tarkastellaan vuosittain sen mukaan, kuinka paljon opiskelijoita on ollut perusopetuksessa oman äidinkielen opinnoissa, kuinka paljon eri äidinkieliä puhuvia opiskelijoita on, mihin kieliin on saatavissa opettajia sekä mikä on ollut aiempina vuosina opintojen kysyntä lukioissa. Lukuvuonna 2026–2027 Espoon lukioissa tarjotaan opiskelijan oman äidinkielen opintoja kuudessa kielessä: arabia, kurdi, mandariinikiina, venäjä, viro ja somali. Opintojaksot toteutuvat, mikäli niissä on vähintään kahdeksan opiskelijaa, joista neljän on oltava Espoon lukioiden opiskelijoita.

Opintojaksot ovat toteutuneet seuraavasti:

- Lukuvuosi 2023–2024: arabia, dari/farsi, mandariinikiina, somali, venäjä. Yhteensä 12,5 vuosiviikkotuntia
- Lukuvuosi 2024–2025: arabia, mandariinikiina, venäjä. Yhteensä 8 vuosiviikkotuntia.
- Lukuvuosi 2025–2026: arabia, mandariinikiina, venäjä. Yhteensä 7 vuosiviikkotuntia.

Kustannusvaikutus

Oman äidinkielen opetuksen järjestämisen menot on katettu toisen asteen koulutuksen tulosyksikön budjetista. Lukuvuonna 2025–26 menot olivat noin 23 000 euroa, kun opintojaksoja toteutui 7. Toimiala on hakenut vuosittain Opetushallituksen yleisavustusta mm. oman äidinkielen opetukseen, ja myös toisen asteen koulutuksen tulosyksikkö on osallistunut hakuun. Valtionavustuksen määrä oli vuodelle 2026 noin 9 000 euroa.

Esityksen seurauksena tulosyksikkö ei hae jatkossa valtionavustusta oman äidinkielen opetukseen, sillä opetus järjestettäisiin jatkossa paikallisina valinnaisina opintojaksoina.

Nuorisoasianvaikutus

Esityksen seurauksena omaa äidinkieltään opiskelevat lukiolaiset saavat hyväksi luettua suorittamansa opintopisteet lukion oppimäärään, jolloin opiskelijoita kohdellaan yhdenvertaisesti suhteessa lukion muuhun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytänteisiin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi suomenkielisen opetussuunnitelmamuutoksen luvun 2.2 Arvoperusta osalta 6.5.2026 (§ 103). Paikallisella tarkennuksella kappale päivitettiin uuden Espoo-tarinan mukaiseksi 1.8.2026 alkaen. Asialta jäi pois tuolloin vastaavan luvun englanninkielinen käännös.

Englanninkielinen opetussuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa 28.01.2026 (§ 7), jolloin todettiin, että suomenkielinen ja englanninkielinen opetussuunnitelma ovat sisällöltään yhteneväiset. Espoossa järjestetään englanninkielistä lukiokoulutusta Kiviruukin lukiossa syyslukukaudesta

2027 lähtien.

Englanninkielinen käännös lukuun 2.2: Underlying values

The values of general upper secondary education are based on the values described in the national core curriculum and on Espoo's values defined by the City Council. Espoo's values are: We are curious to learn, we are here for our residents and communities, we work together, and we act responsibly.

We are curious to learn

In Espoo, we are curious to learn and we create space for experimentation, insights and reflection.

We actively and boldly examine and develop our own activities and learn from others. We make use of research data and practical experience as we develop our operations.

We are here for our residents and communities

In Espoo, we treat everyone with respect.

A shared understanding of respectful interaction guides everything we do. We encourage young people and guardians to participate in joint activities and community development.

We work together

In Espoo, we work closely together, listening to and respecting each other.

Our activities are guided by our shared goal of building a learner-centred and seamless learning path. We engage in multidisciplinary collaboration. We promote collaboration with guardians and young people's inclusion.

We act responsibly

The different dimensions of sustainability guide our operations.

We support the growth and learning of every young person in our community. We develop our schools' operating culture to ensure the wellbeing of students and staff. The aim of education is to promote sustainable lifestyles.

Päätöshistoria

Liitteet

1 Englanninkielisen opetussuunnitelman muutokset lukuihin 7.5 ja 7.23 Opiskelijan oma äidinkieli
2 Suomenkielisen opetussuunnitelman muutokset lukuihin 7.5 ja 7.23 Opiskelijan oma äidinkieli

Oheismateriaali

Tiedoksi